

Rozwój połączeń kolejowych Trójmorza

Koncepcja szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail

**Analiza możliwości utworzenia międzynarodowego szlaku kolejowego
w perspektywie realizowanych i planowanych w jego pasie inwestycji liniowych**

16 listopada 2023

Koncepcja szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail

Na niedawnym szczycie Inicjatywy Trójmorza w Bukareszcie projekt ten zyskał kolejnego uczestnika. Wraz z akcesją Grecji pojawiła się propozycja przedłużenia do portu w Salonikach połączenia drogowego Via Carpathia; w ślad za tym powróciła dyskusja o budowie również kolejowego korytarza łączącego kontynent od Bałtyku po Morze Egejskie.

Koncepcja szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail jest autorskim spojrzeniem zderzającym stan istniejącej infrastruktury w zaproponowanym przebiegu, z perspektywami poprawy jej parametrów w rezultacie realizowanych i planowanych przez narodowe koleje inwestycji.

Naszym celem jest ukazanie szans zdynamizowania tych procesów, poprzez ujęcie ich we wspólnym międzynarodowym projekcie, którego chęć podjęcia zgodnie deklarowali uczestnicy bukareszteńskiego szczytu.

Koncepcja szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail

Potencjał projektowanego szlaku na południe od Polski

I.p	Miasto	Liczba mieszkańców miast (aglomeracji)	
1	Ateny	637 798	(3 041 131)
	Belgrad	1 197 714	(1 681 405)
3	Sofia	1 308 412	(1,667,314)
4	Tessaloniki	317 778	(1,084 000)
5	Skopje	422 540	(526,502)
6	Timișoara	329 003	(konurbacja z Aradem 805.000)
7	Koszyce	226 212	(368 725)
8	Oradea	221.398	(249 746)
9	Debrecen	207 594	(234 506)
10	Nisz	178 976	(249 501)
11	Miskolc	166 823	(206 862)
12	Arad	159.074	(konurbacja z Timișoară 805.000)
13	Larisa	164 381	(284 420)
14	Pireus	163 572	(część aglomeracji Aten)
15	Nyíregyháza	117 658	(133 875)
W sumie		5.639.957	(10.532.987)

Założenia proponowanego szlaku

1. Docelowymi punktami proponowanego szlaku mają być porty w Gdańsku i Gdyni, oraz greckie porty na morzem Egejskim w Tessalonikach i Pireusie

Porty te stanowią naturalne „okno na świat” dla regionu i wyznaczają najdogodniejsze kierunki jego morskiej wymiany towarowej. Jednocześnie założono, że kluczowymi dla tego szlaku punktami przez które powinien być on poprowadzony są: Debreczyn, Timisoara, Skopje, Belgrad, Sofia i Ateny. Ponadto szlak zapewnia dobre powiązania z innymi dużymi miastami i ośrodkami gospodarczymi jak Koszyce, Miskolc, czy Kluż-Napoka. Naturalnie dla tak określonych założeń szlaku można rozważyć poprowadzenie go przez Beskid Sądecki przejściem kolejowym w Muszynie, co jednak powodowałoby jej wydłużenie.

Założenia proponowanego szlaku**2. Ukształtowanie terenu we wschodniej części pogranicza polsko-słowackiego – na styku Beskidu Niskiego i Bieszczadów, posiada warunki najbardziej sprzyjające realizacji projektów transportowych.**

To obszar przez który najprostszy i najmniej kosztowny sposób można poprowadzić szlak kolejowy przez Karpaty. Między Kotliną Sandomierską, a Niziną Wschodnio Słowacką znajduje się bowiem nie tylko największe obniżenie w całym łańcuchu tych gór, ale także największe przewężenie tego łańcucha karpackiego. Istotne znaczenia ma również sprzyjający przebieg rzek po polskiej (Oślawy/Oślawicy) a zwłaszcza słowackiej stronie (Laborec), pozwalający na budowę szlaku o korzystnym profilu, na dużej części tego górskiego odcinka.

Założenia proponowanego szlaku**3. Zaproponowany przebieg projektowanej trasy charakteryzuje się maksymalnym skróceniem odległości między jej końcowymi i kluczowymi punktami.**

I tak odległość z Gdańska do Aradu wynosiłaby 1254 km, zaś do Belgradu 1489 km (z realną szansą na dalsze skrócenie tej odległości). Alternatywna trasa wiodąca z Gdańska Magistralą Węglową przez Górny Śląsk i dalej przez Czechy, Słowację oraz Budapeszt wynosiłaby odpowiednio 1413 km i 1531 km. Oczywiście tak poprowadzony szlak podnosiłby walory nie wschodnich, a zachodnich obszarów Słowacji, Węgier. W efekcie różnice rozwojowe zamiast zanikać uległyby powiększeniu.

Założenia proponowanego szlaku**4. Realizacja szlaku nie powinna pociągać konieczności zbyt wysokich kosztów budowy nowych odcinków linii.**

Celem uniknięcia ponoszenia nadmiernych kosztów i bardzo kosztownej inwestycji, proponowany szlak wykorzystywać ma w maksymalnym stopniu istniejącą - historycznie ukształtowaną, sieć kolejową. Wszelkie nowe odcinki proponowane do dobudowy wynikają z planów czy choćby studiów prowadzonych w krajach przez które one przebiegają. Wyjątkiem jest tu głęboka modernizacja linii nr 107, wymagającej dostosowania do parametrów linii międzynarodowej, zwłaszcza na odcinku transgranicznym prowadzącym przez przełęcz Łupkowską. Z uwagi na wybitnie niekorzystny profil linii już po słowackiej stronie (jej pochylenie przekracza 28‰) niezbędna jest budowa nowego granicznego tunelu kolejowego.

Założenia proponowanego szlaku

5. Budowa szlaku powinna cechować się elastycznością i etapowym podejściem.

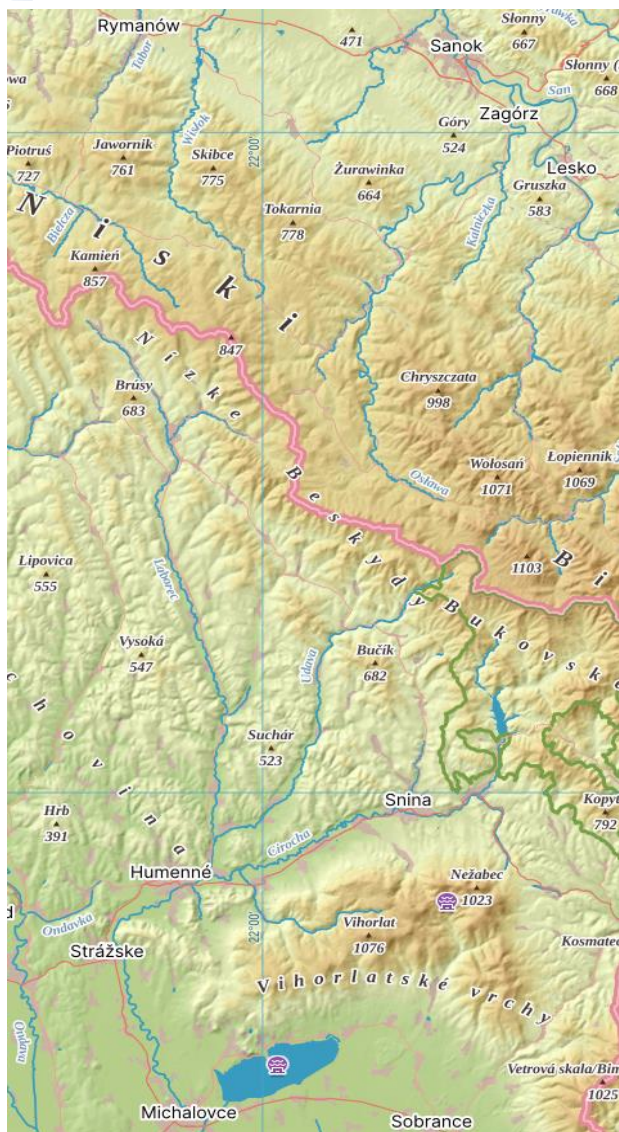
Z uwagi na założony prorozwojowy charakter szlak ten nie musi być „na starcie” w pełni zgodny z wymogami interoperacyjności określonymi dla linii zaliczonych do sieci TEN-T. Przy zakładanym w okresie rozruchowym natężeniu ruchu, nie ma potrzeby forsownej rozbudowy szlaku do pełnego układu dwutorowego. Także jeśli chodzi o prędkości maksymalne standard 120 km/h powinien być traktowany jako docelowo osiągniany w procesie sukcesywnej modernizacji szlaku. W tym sensie zakładamy, że proces podnoszenia zdolności przewozowych linii będzie realizowany sukcesywnie i stopniowo, dostosowany do rytmu rozwoju gospodarczego i potrzeb przewozowych które gospodarki na tym szlaku będą generować.

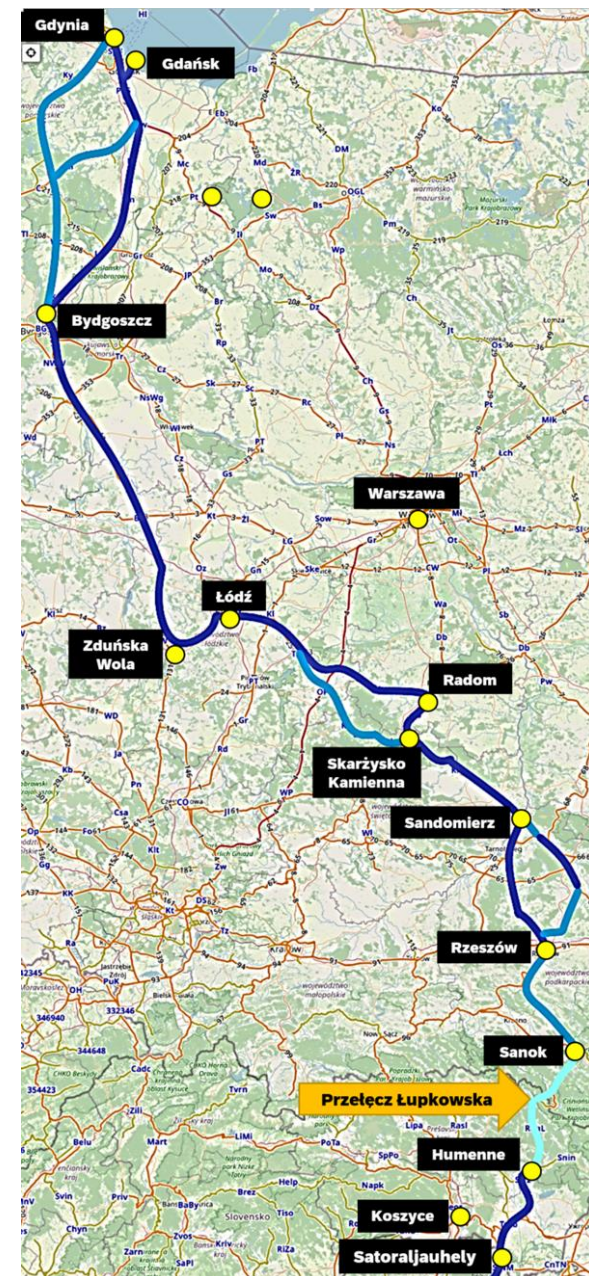
Założenia proponowanego szlaku**6. Zaproponowany szlak powinien pozwolić na uzyskiwanie w długodystansowych przebiegach wysokich prędkości handlowych.**

Stąd naturalny postulat poprowadzenia trasy w taki sposób, aby możliwie ograniczyć straty czasu wynikające z przejazdów przez wielkie węzły kolejowe, lub trasy obwodowe je omijające. Na całym zaproponowanym przebiegu jest tylko jeden taki węzeł – Belgrad, a i on zniknąłby w przypadku realizacji planów Kolei Serbskich budowy linii obwodowych wokół stolicy państwa.

Odcinek Północny szlaku

Obniżenie Karpackie
na obszarze
Beskidu Niskiego
- naturalna brama
do Kotliny Panońskiej

Odcinek Północny szlaku

Trasa szlaku Balkan & Carpathian Rail po polskiej stronie

	odcinek	Nr linii	Dł. w km (narastająco)	Standard linii, planowane inwestycje wg zamierzeń inwestycyjnych PKP PLK na lata 2021-2030 z perspektywą do 2040 roku.	
1	Gdańsk Port Północny-Pruszcz Gdański	226	13,6 km		3000V DC
2	Pruszcz Gdański - Zajączkowo Tczewskie ZTD	260	14,6 (28,2)		3000V DC
3	Zajączkowo Tczewskie ZTD - Malinowo	730	5,4 (33,6)		3000V DC
4	Malinowo - p.o. Czarna Woda -	203	56,1 (89,7)		
5	p.o. Czarna Woda - p.o. Łąg Południowy	brak	1,5 (91,2)		
6	Gdynia Port - Łąg Południowy	201	103,1		
7	p.o. Łąg Południowy - Maksymilianowo	201	69,4 (160,6/172,5)		
8	Maksymilianowo - Nowa Wieś Wielka	201	33,5 (194,1/206,0)		3000V DC
9	Nowa Wieś Wielka - Jaksice	131	4,4 (198,5/210,4)		3000V DC
10	Jaksice - Mimowola	741	8,2 (206,7/218,6)		3000V DC
11	Mimowola - Dionizów -	131	147,4 (354,1/366,0)		3000V DC
12	Dionizów - Gajewniki	543	2,0 (356,1/368,0)		3000V DC
13	Gajewniki - Retkinia	14	37,5 (393,6/405,5)		3000V DC
14	Retkinia - Łódź Kaliska Towarowa	539	1,2 (394,8/406,7)		3000V DC
15	Łódź Kaliska Towarowa - Tomaszów Mazowiecki	25	55,7 (450,5/462,4)		3000V DC
16	Tomaszów Mazowiecki - Skarżysko-Kamienna	25	87,8 (538,3 /550,2)		
17	Skarżysko-Kamienna - Dwikozy -	25	84,6 (622,9/634,8)		3000V DC
18	Dwikozy - Zbydniów	80	14,7 (637,6/649,5)		
19	Zbydniów - Stalowa Wola Rozwadów	74	8,9 (646,5/658,4)		3000V DC
20	Stalowa Wola Rozwadów - Łętownia	68	31,7 (678,2/690,1)		3000V DC
21	Łętownia - Rzeszów	58	42 (720,2/732,1)		
22	Rzeszów - Zarzecze Wisłoczanka	106	13 (733,2/745,1)		
23	Zarzecz Wisłoczanka - Sanok	122	51 (784,2/796,1)		
24	Sanok - Sanok Zagórz	108	6,3 (790,5/802,4)		
25	Sanok Zagórz - Ciaszyn	107	9,2 799,7/811,6)		
26	Ciaszyn-Wysoczan		5,0 (804,7/816,6)		
27	Wysoczan - Komańcza p.o. Rakowiec	107	16,5 (821,2/833,1)		
28	Komańcza p.o. Rakowiec Granica PL/SK (tunel Komańcza-Vydrań)	brak	5,5 (826,7/838,6)		

- - linia jednotorowa
- - linia dwutorowa
- - linia zelektryfikowana

Konceptja szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail

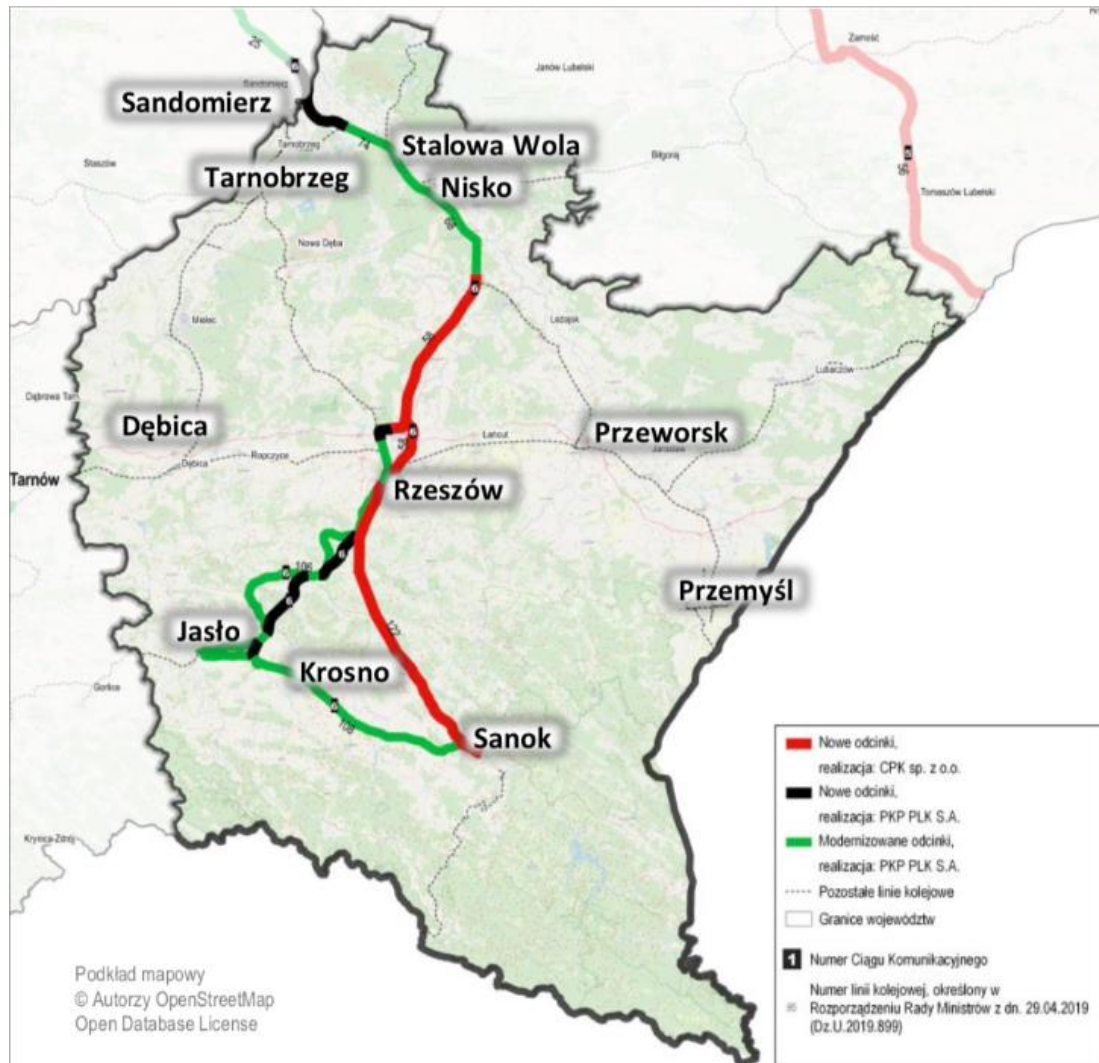
Odcinek Północny szlaku

Stan i perspektywy rozwoju polskiego odcinka szlaku Balkan & Carpathian Rail

standard linii	stan aktualny		stan po realizacji zaplanowanych inwestycji	
	długość odcinków	udział w całości szlaku	długość odcinków	udział w całości szlaku
brak linii	119,7 km	12,87%	10,5 km	1,13%
linia jednotorowa niezelektryfikowana	305,3 km	32,83%	32,0 km	0%
linia jednotorowa zelektryfikowana	23,2 km	2,49%	35,2 km	3,78%
linia dwutorowa niezelektryfikowana	56,1 km	6,03%	0 km	0%
linia dwutorowa zelektryfikowana	425,5 km	45,76%	884,1 km	95,08%
w sumie	929,8 km	100,0%	929,8 km	100,0%

Odcinek Północny szlaku

Inwestycje kolejowe CPK w Województwie Podkarpackim

W ramach relacji Warszawa – CPK – Radom – Rzeszów – Sanok:

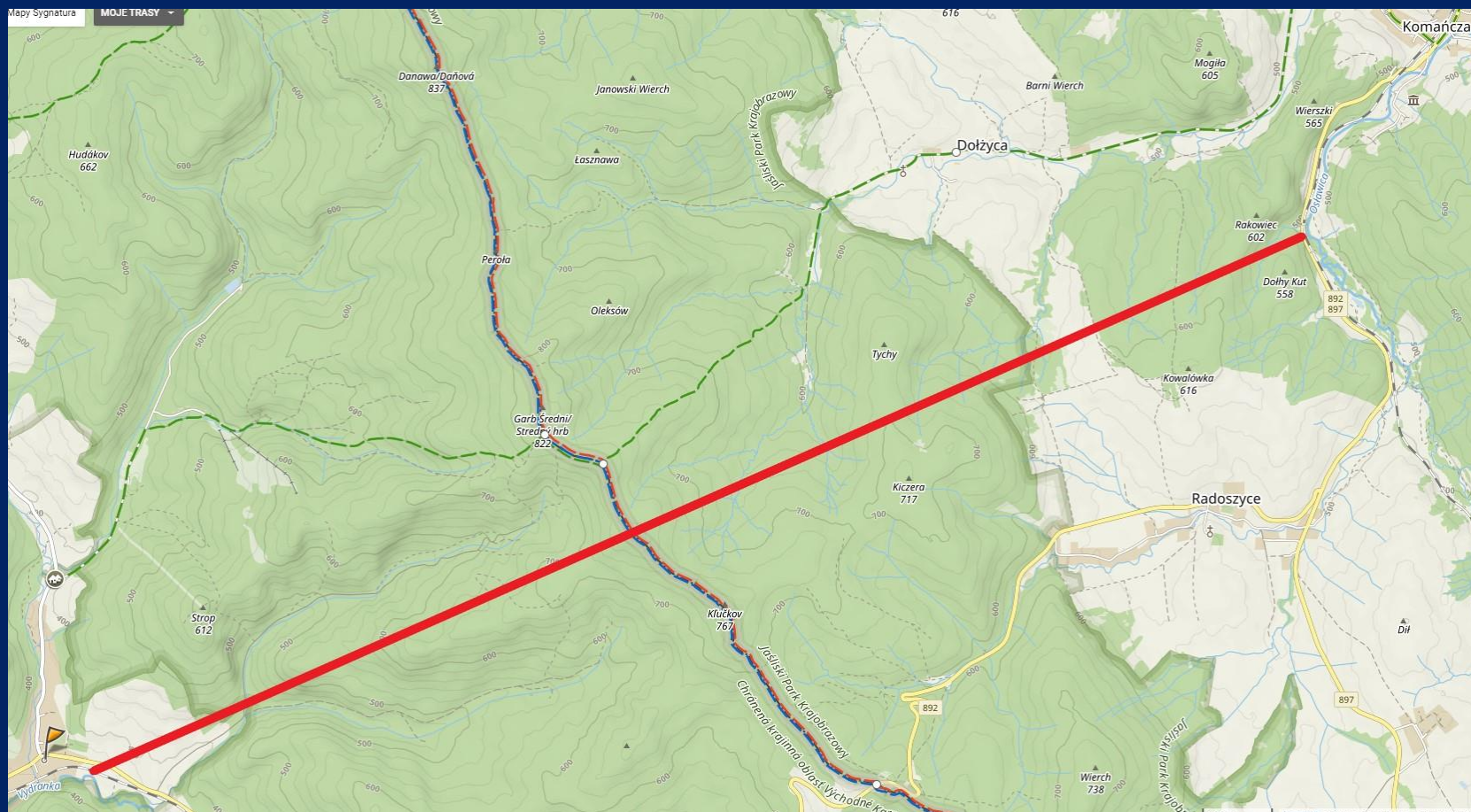
1. Budowa linii kolejowej nr 80 na odc. Stary Garbów – Zbydniów (PKP PLK),
2. Prace na liniach kolejowych nr 25, 74, 78 na odcinku Stalowa Wola – Tarnobrzeg/Sandomierz – Ocice/Padew (PKP PLK),
3. Przebudowa linii kolejowej nr 68 na odc. Stalowa Wola Rozwadów – Łętownia (PKP PLK),
4. Budowa linii kolejowych nr 58 i 632 na odc. Łętownia – Rzeszów (CPK), Budowa linii kolejowej nr 122 na odc. Rzeszów – Sanok (CPK).

Konsepcja szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail

Odcinek Północny szlaku

Proponowany przebieg nowego tunelu granicznego Komańcza-Vydrzań

Konsepcja szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail

Odcinek Centralny szlaku

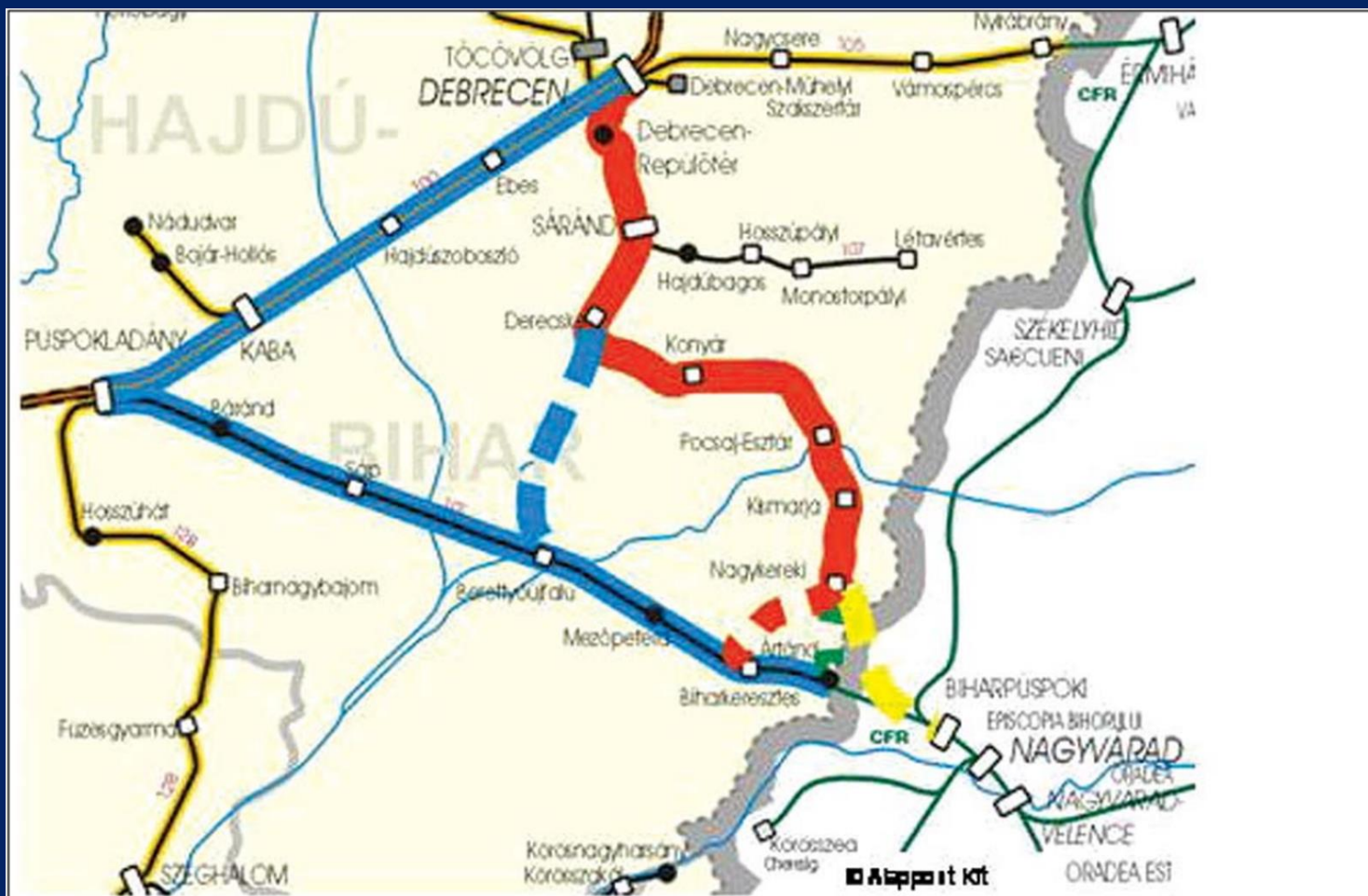
Wschodnia część
Kotliny Panońskiej
- pas nizin i równin
centralnego
odcinka szlaku

Odcinek Centralny szlaku

Koncepcje odbudowy połączenia Debrecen-Oradea

Koncepcja szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail

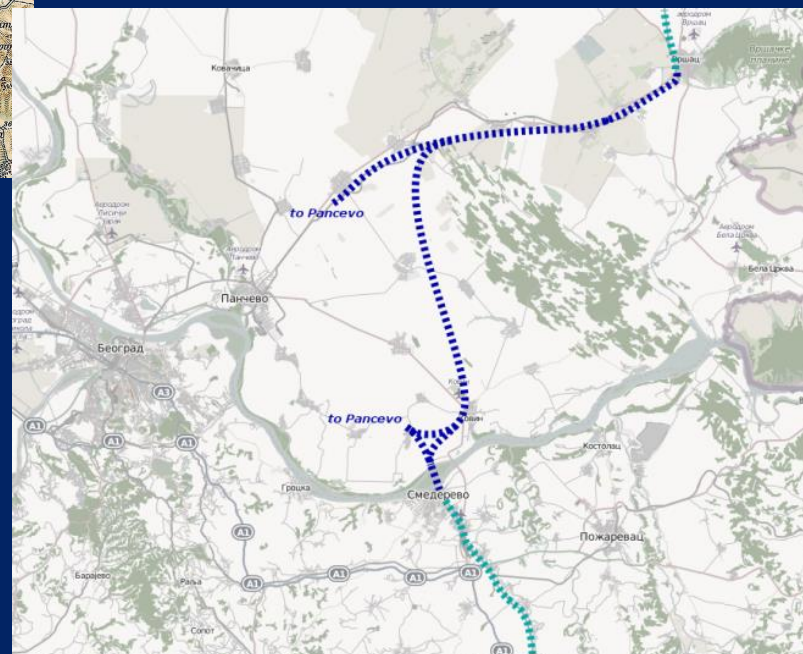
Odcinek Centralny szlaku

Koncepcja budowy połączenia Smederevo-Vrsac

historyczna z czasów
Austro-Węgier...

...oraz współczesna planowana
jako element północnej
obwodnicy kolejowej Belgradu

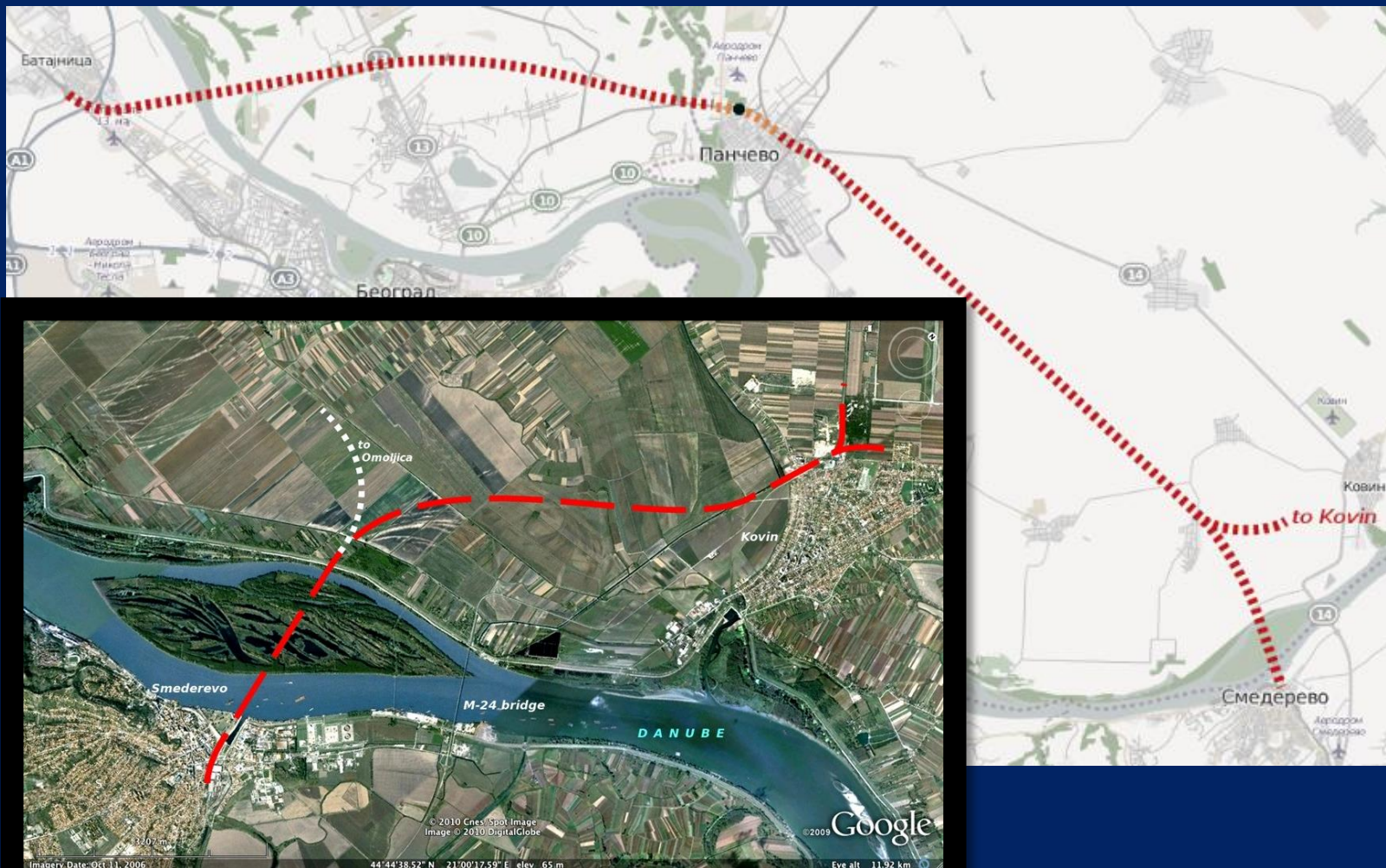

Konsepca szlaku kolejowego Balkan&Carpathian Rail

Odcinek Centralny szlaku

Konsepca budowy północnej obwodnicy kolejowej Belgradu

Odcinek Południowy szlaku

Półwysep Bałkański
z Belgradu do Teksaloni;
wyraźnie widoczne doliny rzek
Morawy i Wardaru którymi
poprowadzono linię

Odcinek Południowy szlaku odnoga z Niszu do Sofii

Szlak kolejowy z Niszu do Sofii

biegnący doliną rzeki Niszawy

niemal po samą Dolinę Sofijską

stanowi najlepsze połączenie

stolicy Bułgarii

z Zachodnią Europą

Odcinek Południowy szlaku

Modernizacja szlaku Pireus/Tessaloniki-Belgrad

Mimo ogromnych problemów gospodarczych Grecy

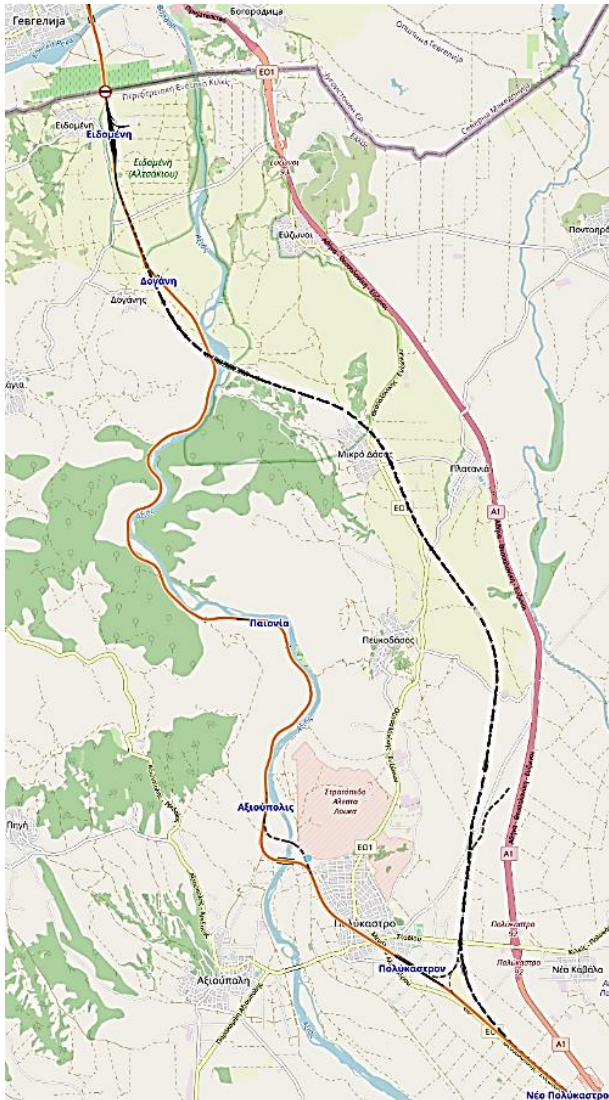
z wolną kończą modernizację swojej części szlaku

kolejowego z Pireusu i Tessaloniki do Belgradu

W planach jest jeszcze budowa całkowicie

nowego odcinka między Polykastro a Idomeni

przy samej granicy z Macedonią Północną

Odcinek Południowy szlaku

W raporcie KE 2012/13, Projekt priorytetowy 22:

Oś kolejowa Ateny – Sofia – Budapeszt –

Wiedeń – Praga – Norymberga/Drezno (PP22)

planiści uwzględnili swoje uwagi dotyczące

trasy bałkańskiej, która przebiega wzdłuż X

korytarza paneuropejskiego. Proponowana

część trasy bałkańskiej miała także szereg zalet

technicznych : 89% jej było zelektryfikowanej w

porównaniu z 75% obecnej trasy PP22 , a tory

zaprojektowano z myślą o ogólnie wyższych

prędkościach maksymalnych. Niemniej jednak

64% planowanej linii było nadal jednotorowe

porównaniu z 54% obecnej części trasy PP22 .

Odcinek Południowy szlaku

Trasa szlaku Balkan & Carpathian Rail na południe od Polski

l.p.	odcinek	Nr linii	dł. w km (narastająco)	uwagi
1	Granica PL/SK (tunel Komańcza-Vydraň)	SK?	3,8	Nowy odcinek do realizacji ⚡ 3000V DC na długości 32,5 k + 32 km w trakcie elektryfikacji
2	Vydraň-Medzilaborce-Humenne-Michaľany	SK107	112,0 (115,8)	
3	Michaľany-Slovenské Nové Mesto	SK105	3,9 (119,7)	⚡ 3000V DC
4	Slovenské Nové Mesto-Sátorajauhely	SK108/HU80/1	1,7 (121,4)	⚡ Łącznie na Słowacji 121 km
5	Sátorajauhely-Bodrogkeresztúr p.o.	MAV 80	40,0 (161,4)	⚡ 25kV/50Hz AC
6	Bodrogkeresztúr p.o. - Mezőzombor p.o.	MAV?	0,5 (161,9)	zlikwidowana łącznica do odbudowy
7	Mezőzombor p.o. - Nyíregyháza	MAV 100c	44,5 (206,4)	⚡ 25kV/50Hz AC
8	Nyíregyháza - Debrecen	MAV 100	49,0 (255,4)	⚡ 25kV/50Hz AC
9	Debrecen - Nagykereki	MAV 106	52,0 (307,4)	⚡ Łącznie na Węgrzech 186 km
10	Nagykeréki-Oradea	CFR?	19, (326,4)	
11	Oradea-Arad-Timișoara	CFR 310	178,0 (504,4)	⚡ 25kV/50Hz AC na długości 57 km
12	Timișoara- Stamora Moravița	CFR 922	56,0 (560,4)	⚡ Łącznie w Rumunii 253 km
13	Stamora Moravița-Vršac-Belgrade	ŽS 44	102,0 (662,4)	
14	Belgrad-Nisz	ŽS 102	242,6 (905,0)	⚡ 25kV/50Hz AC
15	Nisz – Dimitrowgrad	ŽS 106	104,0 (1009,0)	⚡ 25kV/50Hz AC – w trakcie elektryfikacji
16	Dimitrowgrad /Kalotina Zapad-Sofia	BDŽ 1	56,0 (1065,0)	⚡ - na odcinku 8km ⚡ Łącznie w Bułgarii 56 km
17	Nisz-Preševo	ŽS 102	154,0 (1055,0)	⚡ 25kV/50Hz AC Łącznie w Serbii 599,4 km
18	Preševo/Tabanovci-Skopje- Gevgelija	MŽ	215 (1270,0)	⚡ 25kV/50Hz AC Łącznie w Macedonii 215 km
19	Gevgelija/Idomeni-Gefyra	OSE	63,2 (1333,2)	⚡ 25kV/50Hz AC
20	Gefyra-Tessaloniki	OSE	13,4 (1346,6)	⚡ 25kV/50Hz AC
21	łącznica Gefyra- Axios	OSE	3,8 (1337,0)	⚡ 25kV/50Hz AC
22	Axios-Platy	OSE	17,4 (1354,4)	⚡ 25kV/50Hz AC
23	Platy-Ateny-Pireus	OSE	486,2 (1840,6)	⚡ 25kV/50Hz AC Łącznie w Grecji 584 km

- ⚡ - linia jednotorowa
- ⚡ - linia dwutorowa
- ⚡ - linia zelektryfikowana

